

„ МУВА " , Бранислав Нушић

ЛИКОВИ:

- Полицијски приправник
- Пандур (полицајац)
- Жена (тражи помо } од полиције)
- Начелник
- Неколико службеника

ПРВА ПОЈАВА

(Тишина у канцеларији. Полицијски приправник пише записник за тај дан. Мува му слеће на нос затим облеће по соби, слеће затим на сто, по коме има још трагова заостали од његовог доручка, а одатле њему на нос. Он маше рукам и брани се од напасти. Мушица трећи пут слеће на нос приправнику. Он бесно скаче са клупе, узима акта и књиге и покушава да убије муву, али не успева. Отвара један акт, али мува му слеће на образ, а приправник снажно ошамари себе по лицу. приправник је веома љут, скоро дршће од узбуђења, затим јури муву по соби желећи да је убије.)

ПРИПРАВНИК: Ух, ово је већ страшно! Ово се не може издржати! Једно оволико створење, нема га ни пола нокта, а оволика напаст! (*Брани се*) Ето је! Ама окани ме се побогу, оканите се једанпут! (*Брани се*) Опет! Е, ово је већ превршило сваку меру. (*Дочепав звонце са стола и очајно звони.*)

ПРИПРАВНИК: Можеш ли да ме спасеш или не можеш?

ПАНДУР: Шта је, побогу?

ПРИПРАВНИК: Ако си власт, отерај, убиј!

ПАНДУР: Ама кога?

ПРИПРАВНИК: Муву. (*Тргне се и брани обема рукама, јер је опет мува слетела на њега.*) Ето, ову, ову! (*Полети за њом.*)

ПАНДУР: Па ето, мани рукама па ће отићи.

ПРИПРАВНИК: Јест, мани руком. Неће, разумеш ли, неће...

ПАНДУР: Е, па шта ћеш, господине, мува је, није човек па да јој се каже.

ПРИПРАВНИК: Мува је, знам ја да је мува, али када је мува што не гледа своја посла? Ево, да л' ја слећем коме на нос? Не слећем, јер гледам свој посао, а она...

ПАНДУР: Па шта ћеш, господине, и она је божији створ.

ПРИПРАВНИК: Ама, ако је божији створ, шта има она са мном? Како то ти, ко год је божији створ, 'ајде мени на нос. Па и слон је божији створ и ... по теби дабоме, и слон би требао да ми слети на нос.

ПАНДУР: Не кажем то, ал', ето, шта јој можеш...

ПРИПРАВНИК: (*слетела му опет мува, те се продере*): Ето је, ето ... Сам видиш, не да ми ни да проговорим. А на тебе неће.

ПАНДУР: Па шта могу ја? ...

ПРИПРАВНИК: Убиј, кад ти кажем!

ПАНДУР : Ама , где ћу ја да убијам муве ... ето ти пушке па убијај ако ти је до тог... (*Оде*)

ДРУГА ПОЈАВА

ПРИПРАВНИК: Ето ... тако ... ето ти пушка па убијај , ако ти је до тога ... ето , тако он... (*седа за сто да настави ред , а мува му поново слети на нос . Он бесно скочи и шићпа пушку која му виси о чивилук .*) Е пушку , јесте , пушку ћу да узем , кад друге помоћи нема , јер ово је , брате напаст од које се само оружјем можеш одбранити . (*Одапиње пушку и гледа на све стране не би ли где опазио муву.*) Аха, нема те , сада , је ли ... Изволи , ето , ја ти стављам свој нос на расположење ... Изволи доћи ... Молим , изволте ! (*Гледа на све стране , затим одлази до стола и седа да настави ред , а пушку ставља на колена . Мува га оставља извесно време на миру тако да он улази све више у посао , те умаче перо и почиње да пише , али наједанпут бесомучно скаче , диже пушку са колена , одапиње ороз и полази у формални лов . Два пута он наслања пушку на раме , једанпут чак и нишани те , таман да окине , а мува , изгледа , макне , па он опет клону спушта пушку и враћа се послу . Седа поново за сто , ставља пушку на колена и наставља рад .*)

ТРЕЋА ПОЈАВА

ПАНДУР: (*провири на врата*) : Дошла она ...

ПРИПРАВНИК: Која она ?

ПАНДУР : Она што се туче са мужем .

ПРИПРАВНИК: (*мрзовољно*) : Па нек се туче... Не могу ја ту ... шта се то мене тиче?

ПАНДУР : Казао господин начелник да је саслушаш.

ПРИПРАВНИК: Зар дошао господин начелник у канцеларију?

ПАНДУР : Јес' , дошао!

ПРИПРАВНИК: Добро , пусти је!

ЧЕТВРТА ПОЈАВА

ЖЕНА: (*прилази практикантовом столу*) : А он опет .

ПРИПРАВНИК: Шта опет?

ЖЕНА : Тукао ме.

ПРИПРАВНИК: Ама, па докле ће?

ЖЕНА: Не знам , али се ово више не може издржати , што је много, много . Не могу више , па ето ти ! Него да ти мене узмеш на саслушање.

ПРИПРАВНИК: Ама шта ти вреди саслушавање кад ће опет да те туче.

ЖЕНА : Вреди , него ! Превиј' ти табак па ме узми на испит . Нека он зна да је за њега превијен табак у полицији , па другачије онда...

ПРИПРАВНИК: Е , другачије...

ЖЕНА: Другачије , боме.

ПРИПРАВНИК: Па добро , ето баш и да превијем табак . Ајде , казуј по реду како је било.

ЖЕНА: Низашта , богами , низашта диг'о руку на мене . Ја онако уз разговор рекла му : „ Баш си ти пијана свиња" , а он буп! А није да кажеш да сам нешто зло мислила , нег' онако уз разговор . А најпосле , ко ће мужу и рећи да је свиња , ако неће рођена жена . А тако видиш и пре једанпут, дошао он кући мало напиту, тако разроко гледа , и ваља му се језик у устима , и као мало не држе га ноге , па...

ПРИПРАВНИК : (*Почео је да записује шта му жена казује , али утом чује муву у ваздуху над својом главом . Он напушта перо и са извесним задовољством прати мувин лет . Мува се час пење , час силази , час му је над главом , а час оде под плафон . Он повија главом на све начине само да је не би испустио из вида , док најзад мува не падне жени на мараму којом је повезала главу те заустави поглед на њој.*)

ЖЕНА: Па тако дошао он и јуче и још с врата почео да гунђа и да закера и да псује , а ја њему...

ПРИПРАВНИК: (*Страсно , шапућући и не одвајајући поглед са муве која је још увек на жениној глави*) : Пст! Ћути , не говори , не мрдај!

ЖЕНА : (*Гледа га забезекнуто*) .

ПРИПРАВНИК: Пст! (*Узима с колена пушку , клекне крај стола тако да му сто служи као бусија , наслони лакат леве руке на сто , те на њу ослони пушку и почне нишанити жену у главу*) .

ЖЕНА : (*цикне па посрне*) : Јаој , побогу људи ! Помоћ, уби ме ! Помоћ! (*Падне на под колико је дуга и наставља цикати, ваљајући се по поду.*)

ПЕТА ПОЈАВА

(*Из левих врата начелник , са средњих пандури , а из десних писари и остало особље , нагрну у канцеларију и затиче жену која лежи на поду , ваља се и вришти , и практиканта који је остао у заседи са пушком у руци. Сви се зграну и запрепасте.*)

НАЧЕЛНИК: Доле пушке ! Одузмите му оружје ! (Пандури прилазе и разоружавају практиканта, који мирно и без узбуђења предаје пушку и диже се са свога места па тупо гледа у гомилу која се скупила . Начелник приђе жени и диже је , а један писар му помаже.) Устани , устани , обезоружан је ! Нема чега да се боји ! Дедер говори , како и шта је било ?

ЖЕНА : Ето то , гађо ме , хтео да ме убије .

НАЧЕЛНИК : Знаш , видео сам , него реци зашто ?

ЖЕНА : Не знам , нека ти он каже зашто . Дошла сам , ти си ме послао , господине , да му кажем шта је и како је било и да ме саслуша. Па почела ја њему да казујем , како ме од јутрос опет тукао муж. Дошао пијан кући , па низашта , господине низашта потегао на мене...

НАЧЕЛНИК : Прескочи то .

ЖЕНА : Које да прескочим ?

НАЧЕЛНИК: То , што те је тукао муж, то није сад више важно...

ЖЕНА: Како да није важно , побогу , господине капетане , погледајте на рукама колике маснице имам.

НАЧЕЛНИК : Говори ти што те ја питам : зашто је овај човек хтео да те убије?

ЖЕНА : Не знам , господине . Потезе пушку да је убије ...ето питај њега зашто.

НАЧЕЛНИК : Је ли ти несрећниче , говори , говори : зашто си потегао пушку?

ПРИПРАВНИК : На муву .

НАЧЕЛНИК : Какву муву ?

ПРИПРАВНИК : Хтео сам да убијем муву.

НАЧЕЛНИК : Чујете ли га? Чујете ли га ? Је ли гађао тебе ?

ЖЕНА : Па мене, дабоме .

НАЧЕЛНИК : Добро, реци : је ли ово жена или је мува ?

ЖЕНА : Ју , каква мува , побогу господине!

НАЧЕЛНИК : Не питам тебе ! Говори , је ли ово жена или мува ?

ПРИПРАВНИК : Жена.

НАЧЕЛНИК : Ено га опет ! Ама немој ти мени да се правиш луд, јер ја знам и другачије.

ПРИПРАВНИК : Има , господине начелниче , једна мува овде у канцеларији , и сад је још овде , па она...

НАЧЕЛНИК : Ћут , ћут , кад ти кажем ! Потегао пушку да изврши убиство испред канцеларије , па сад се прави шашав . Е , знамо ми ту мајсторију , шашавост - олакшавајућа околност , је ли ? Е , знамо ми то , ниси ти први који мислиш тако да извучеш , али ти то код мене не помаже . Знаш ли ти , бре , шта си учинио ? Знаш ли ти бре , да смо ми тебе ухватили , са корпусом деликти у руци ? А знаш ли ти , шта то значи ? Значи робија , робија , јест ! Па зар ти , болан брајко , државни чиновник , у државној канцеларији , хваташ бусије да убијеш људе ? Па зар ти , болан , не помисли : еј , море , ја сам службеник , али каква сам да сам , опет сам службеник...

ПРИПРАВНИК : (*Слуша све то погружено и оборене главе , али на један мах чује звук муве , тргне се , погледа , над собом спази муву и од тог тренутка он заборавља положај , поглед му се расеје , лице му добије пакостан израз и он пође главом и погледа за летом мувиним не слушајући начелника*) .

НАЧЕЛНИК : (*наставља*) : И то још полицијски службеник , полицијски службеник ! Службеник који треба сам да гони и хвата разбојнике , а он , од канцеларије направио шуму , од стола за писање направио бусију , одметнуо се , па убија грађанство.

ПРИПРАВНИК : (*У том тренутку опази да је мува пала начелнику на образ , потегне крвожедно и пљесне страшан шамар начелнику по образу , али у исто време , победоносно узнесе стегнуту песницу ликујући и блажена израза . Кад опали начелнику шамар , жена врисне , сви се ускомешају , узбуде се и насрну на њега , а начелник шчепа столицу и уздигне је да се брани*) .

НАЧЕЛНИК : Ао , оца ти твога ! Вежи , вежи разбојника , вежи па у подрум !

ПРИПРАВНИК (*Кога везују , блажено, победоносно узнео песницу*) : Ево је , ту је!